

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Impius Infelix

Texier, Claude

Augustae Vindelicorum [u.a.], 1695

XXII. Sermo. Pro Festo S. Stephani Protomartyris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45950)

PRO FESTO
S. STEPHANI
PROTO MART.

*Stephanus plenus gratia, & fortitudine faciebat
prodigia, & signa magna in populo. Act. 6.
v. 8.*

NDea ab æterno menti Divinæ inexiſtens eſt regu-
la certa & infallibilis, juxta quam cujuſvis San-
ctorum meſurare debemus gloriam, & enco-
mia per propria merita ab iis comparata, D. Paulo teſte:
Non in immenſum gloriabitur, ſed ſecundum meſuram re- 2. Cor. 10. 13.
gule, quâ meſus eſt nos Deus: id eſt, juxta iſtam ideam, quâ
Deus omnes creaturas in ſuo ſingulas ordine diſtinxit,
eiſque gratias & privilegia diſpenſavit; & ad meſuram,
quam tenent in altioribus ſuis principiis, in æternis in-
quam conceptibus, quos Deus de ſuis operibus efforma-
vit, nos pariter ipſis aſſignare debemus locum eminentio-
rem, & prædicatum congruum in terris. Si Apoſtolico
huic innitamur axiomati, quale judicium nos ferre oportet
de virtutibus & gloria S. Stephani, quem Deus ab æterno
ordinavit, ut in capite omnium ſuarum legionum, ſeu
invincibilium Martyrum præcederet, veluti primi pilus,
cui committeret vexillum glorioſorum iſtorum militum
ſummo ſibi honori ducentium, moriendi pro ejus no-
mine?

D d d

Non

Non miror, si in consequenti ipsius postmodum electione voluit Deus, ut nomen illius (quod persæpe, ait Cassiodorus, quoddam augurium & *auspicium rei* alicujus venturæ est, & assecuratio futuræ, ut loquitur Tertullianus) indicaret nobis heroicum animum, & reportandas ab eo victorias, dum *Stephanum* Græcè, Latinè *coronam* appellari, voluit.

Nec admiror, si Divinam hac electionem consecuta est communicatio adeò liberalis donorum & gratiarum Sancti Spiritûs, quam Scriptura non alio exprimit termino nisi plenitudinis: *Elegerunt Stephanum virum plenum fide, & Spiritu Sancto.* Alibi: *Stephanus plenus gratia.*

Act. 6. v. 5. 8.

Hæc ipsa plenitudo adimplebit nostrum etiam discursum, vires supplebit in extollendis ejus laudibus nimium tenues; sicut enim Divinus solùm Spiritus est, quo ille plenus fuit, qui eundem perfectè laudare possit; ita necessarium est, ab ipso omnis Divinæ plenitudinis fonte haurire gratias & lumina, ad concinnandum hoc Proto-Martyre dignum elogium. Istum proinde accedamus per Virginis intercessionem ab Angelo salutatæ: *Ave gratia plena.* &c.

Inter omnes virtutes præcipuo splendore, Lunæ instar inter minora sidera, emicat, nec est, quæ majorem in nobis generet admirationem, quàm fortitudo. Eam, ut præmiando, dignè compensarent, sicque compensando, magis illustrarent, quæ industria hominum adinvenit media? erexerunt isti statuas, obeliscos, pyramides, arcus triumphales, epitaphia, adornârunt apotheôses, coronas, omnisque generis illustra gloriæ signa, quæ nos posteritati transcribant. Hæc ipsa est, quæ apud profanam gentem procreavit heroës, Ecclesiæ peperit Martyres.

Spiri-

Spiritus Sanctus juxta D. Hieronymi animadversionem indifferentem in scriptura virtuti attribuit fortitudinis prædicatum, sicut passim adscribit fortitudini generale virtutis elogium, ac si unum, idemque esset, virtuosum, aut fortem esse. Reipsâ veritati omnino congruit, omnes alias virtutes fore defectuosas, nisi fortitudinis consortio fulcirentur. Prudentia frequenter transgrederetur officii sui limites, nisi fortitudo animum adderet, constantiam sociaret ad exequenda ejus proposita. Justitia faciliè corrumperetur, si fortitudo ipsam non animaret. Temperantia cederet voluptatibus, seq; videret sæpiùs turpiter victam in dulci illo deliciarum conspectu, nisi fortitudo talibus resisteret blandimentis. Et quia ex D. Ambrosii sententia cunctæ virtutes mutua societatis vinculo sunt adstrictæ, quò unitim efficacius se contra communem & fatalem suum hostem, vitium sc. tueantur, jure inferitur, quòd propriè id officium incumbat fortitudini, quæ reliquam virtutum phalangem suo clypeo communit, in omnibus belli occasionibus generosè propugnat, easque in tali statu ponit, quo singulæ actus sibi proprios exercere possint.

Ob quam causam sociata est juxta Theologiæ placita primò *Animositati*, quæ dat rem intueri, prout in se est, & sine furo; pericula, damna, pugnas, ipsamque mortem contemnere, quando Divina lex id exigit, & alicui ratio hoc medium dicitur. Secundò, juncta est *Magnanimitati*, quæ fortitudini tantum præstat, ut illa transcendat omne id, quod mundani homines adorant, omnes fallaces promissiones & dona à vitio oblata, pedibus proculcet.

Tertiò, unitam habet secum *Patientiam*, quæ illi ob oculos ponit malum, cum quo luctatur, quòdque patitur,

constituere partem ipsius gloriæ, eamque stimulat præcurrere, & cum gaudio amplexari occurrentes quascunq; adversitates. Denique Christiana fortitudo semper item stipata fuit *Perseverantiâ*, ope cujus firmo animo in bene captis perduret, semper eadem emergentibus quibuscunq; difficultatibus constanter in mortem usque persistat in possessione gratiæ.

A&.6.8.
DIVISIO. Hac ipsa Christiana fortitudine implevit Deus Sanctum nostrum; *Stephanus plenus gratiâ, & fortitudine faciebat prodigia.* Licebit illam vobis cognoscere per tria prodigia, quæ vestram attentionem, & admirationem simul promerentur.

1. Prodigium fortitudinis intellectuûs, destruendo errorem, & e contra triumphum veritati erigendo, in famosissimis disceptationibus contra Judæos initis, de mendacio devicto, & oppresso.

2. Prodigium fortitudinis Charitatis, in se ipsum superando, suisque capitalibus inimicis ignoscendo.

3. Prodigium fortitudinis animositate in toleranda tormentorum crudelitate, ipso insuper mortis horrore, ac glorioso Martyrii agone. En trinam, & gloriosam victoriam nomen & omen S. Stephani explentem, triplicem pariter coronam seu Aureolam Sacratam ipsius vertici imponentem. Coronam quippe seu Aureolam Doctorum retulit in disputatione contra falsum legis zelum suorum adversariorum instituta: Coronam amoris reportavit ob preces, quas pro suis tortoribus, antequam expiraret, cum tanta charitate profudit: Coronam Martyrii, siquidem is primus omnium Christianorum se immolavit cruentam victimam pro gloria Christi Jesu.

Maligna

Maligna Judæorum invidia præ iracundia fremens, & frendens oculis suis pariter furore plenis spectabat multiplicationem seminis Evangelici, illustres Apostolorum victorias, qui verbi Divini efficaciâ ipsos presbyteros compellebant, nuntium remittere Synagogæ, & adorare eum tanquam Deum verum, quem ut hominem occiderant:

Multiplicabatur numerus discipulorum in Jerusalem valde, Act. 67.

multa etiam turba sacerdotum obediebat fides, notat Sacer. textus. Qui ardentiori exæltuabant antiquæ suæ Religionis zelo, conjurârunt, omnem movere lapidem, ut quamprimùm novella plantatio in sua radice, præmaturus Ecclesiæ partus in cunis suffocetur: priusquam verò ferrum abscissionis adhiberent, placebat, prius adversam partem disputationibus tentare, ferire, & expugnare: *Surrexerunt quidam de Synagoga, qua appellatur Libertinorum, & Cyrenensium & Alexandrinorum, & eorum, qui erant à Cilicia & Asia.* Ibidem v. 9.

Imaginamini vobis, selectum è studiosæ juventutis flore manipulum, ex variis, pro tunc Jerosolymis collectum Synagogis, quorum aliqui dicebantur *Libertini*, prognati ab iis populis, quos olim Pompeius Romano imperio subjecerat, sed postea libertatem denuo fuerunt consecuti; alii erant ex Cyrene, Africa oppido, alii Alexandria oriundi, quibus nonnulli accedebant ex Cilicia & Asia denique minori. Quinque igitur differentes Judaicæ Religionis nationes, summæque legis Mosaicæ zelosi æmulatores se invicem unierunt ad ineundam cum Stephano conferentiam: *Et erant disputantes cum Stephano.* Ibidem.

Videte, notat Cardinalis Petrus Damiani, animos istorum ab ambitionis spiritu obsessos, plenos doloso zelo, cæcâ invidiâ, audaci temeritate prodeuntium è synagoga

Sathanæ, ex omni latere cingentium Sanctum Stephanum, vel ut convincant, vel ut occidant. *Surrexerunt quidam de Synagoga Sathana, & undique conglobantur, vel ad convincendum, vel ad occidendum.* Ita citatus Cardinalis. Aggrediuntur hi formare sublimes discursus, in unum vires & scientias suas conferunt, unum simul corpus impietatis efficiunt; *Faciunt parietem unum impietatis, squamma squamma conjungitur.* Serpentum instar rabie turgidi, irâ inflammati, suas conjunctim evomunt minas, *sibilant sibi serpentes ad invicem.* Pro legis Mosaicæ autoritate, & longævâ duratione millenas falsitates ellegant, uti e contra pro convellenda novella Religione per Christum introductâ, per Apostolos stabilitâ, nil intermittunt: jactitant seiplos ob miraculorum copiam, quæ Deus olim in Patrum antiquorum favorem patrârat; in Christum plenis buccis & ore ructant blasphemias, inevitabilem ei crucis ignominiam exprobrant, clamant velut insensati: *Templum Domini, Templum Domini:* Se in illius legitimam successisse possessionem, se populum Dei electum, in Dei filios adoptatos, gloriantur.

Nec expectetis velim, ad retundendos hosce insultus Apostolorum convocari synodum, aut Ecclesiæ totius vires in subsidium necessario adhibendas: unus quippe & solus è nostris diaconus, ut Claravallensis Abbas notat, sufficit, Sanctus Stephanus, inquam, fatis est. En, indutus hic impenetrabili Divinæ gratiæ loricâ, accinctus gladio Evangelii Dei fundit, prosternit unicus omnes veritatis hostiles turmas, sapiente & sacro quodam furore exæstuans, facit prodigia fortis sui animi: *Sic loricated gratiâ & hostâ fortitudinis Evangelii sapienter infrendens, faciebat prodigia.*

Demon-

Demonstrat ipsis ad oculum debilitatem rationum, quas in medium proferebant, ostendit, oracula adimpleta in œconomia Vitæ & mortis Christi Servatoris, detegit ad veritatis exortam lucem, figurarum veterum umbram evanuisse per illius splendorem, cujus nomen eis adeò esset exosum; repræsentat ægros sanatos, leprosos mundatos, mortuos ad vitam revocatos; uno verbo, ingerit totam Christi vitam publicè infinitudine quadam miraculorum splendens: sic instat, premit, ferit, convincit lucifugos veritatis osos.

Tandem, concludit Petrus Damiani, repugnante quantumvis universâ Synagogâ, *velit, nolit, cedit impietas pietati, veritati error, stultitia sapientiæ, Spiritui Sancto præsumptio, & vanitas Spiritus humani.* Non enim poterant, testantur Apostolorum acta, *resistere sapientiæ & Spiritui, qui loquebatur per os Sancti Stephani.* Non dicunt, quòd noluerint, sed quòd non potuerint resistere: unde colligitur, juxta cujusdam Patris glossam, ipsorum mentem fuisse exarmatam, rationem convictam, cor tamen in pervicaci sua malitiâ semper perstitisse: *Ubi menti mala facultas tollitur, non voluntas mutatur.*

Destitutos itaque rationibus obstinatio coëgit recurrere, & arma petere à calumnia, quibus opprimerent pugilem hæctenus invictum. Subornant falsos testes, qui principi Synagogæ deferrent, Stephanum contra templum, contra Moysen, & in Deum ipsum blasphemias sparsisse: excitant seditionem, commovent populum, Scribas in Sanctum irritant. Mobile & seditiosum vulgus Divum Stephanum corripit, in Synagogam mox abripit, ubi obiciuntur, & opponuntur coram testes deponentes, se eum audiisse, deprædicantem laudes hominis
cruci-

crucifixi, qui Judæis olim comminatus esset, quod ipsorum urbem & gentem destruere, Moysis traditiones commutare vellet.

Tunc apparebat quidem in Sacerdotum consistorio, in Doctorum scholâ Diaconus noster tanquam maleficus, at coram oculis Dei, ut defensor veritatis. Nè frustra teramus tempus in refutandis falsis testimoniis, destruendis calumniis, quibus innocens fuerat oppressus, exorditur ille doctam & pulchram dissertationem, cap. 7. Actuum Apostolorum fusiùs descriptam; ubi mox in fronte illorum exacerbatos mitigaturus animos, felle infusa dulcoraturus corda, patres ipsos, & fratres compellavit: *Viri fratres, & patres, audite.* Deinde exponit promissa Dei, magnitudinem Divinorum beneficiorum, postmodum perstringit murmuraciones, malitias antiquorum parentum: & in peroratione ejus eloquentia non sine tonitru sacris Divini zeli ignibus prægnans, fulminat in devictos, & convictos adversarios: *Dura cervice, & incircumcisis cordibus, & auribus, vos semper Spiritui Sancto resistitis, sicut patres vestri.* Estis sanè veri, at infelices hæredes malitiæ vestrorum antecessorum, imò longè millenis vicibus ipsis crudeliores. Isti enim servos, vos Dominum & Magistrum neci tradidistis; isti Prophetarum effuso cruore se commaculârunt, vos Deicidales manus vestras Sacratissimo Messia sanguine polluistis. Estne hoc conforme doctrinæ sanctæ legis, quam per ministerium Angelorum suscepistis?

Non mirum, quod gentilium quidam dixit, ferreas quascunque catenas, aut compedes corpus externis constringentes, & affligentes, menti suam libertatem tollere nequaquam posse, & generosum animum semper stare invi-

invincibilem. S. Stephanus revinctis post tergum manibus, humili assidebat sellulæ; sed animi fortitudo, quâ plenus erat, constituit eum liberum, reddidit victoriosum. Reipsa, quis videtur iudex, quinam rei in præsentis conciliabulo?

Nunquid iudex est generosus iste adolescens, qui spiritu Dei roboratus ruborem, pallorem & tremorem suis auditoribus imprimit? omnes hi seniores, scribæ & Doctores quantumvis in suis sedibus sublimes nonne verà erant malefici, quia coacti, & cum propria sui confusione audiunt sententiam ex ore D. Stephani dictatam? Quis in conflictu præsentis victor evadit? num, qui præ pudore vix non crepant, dentibus fremunt, præ furore spumant, & extrinsecus omnes passionum notas præferunt, à quibus torquentur, dæmones, à quibus obsessos se produunt? *Audientes autem hæc, dissecabantur cordibus suis, & stridebant dentibus in eum.* Num verò potius ille, qui contemptâ immani hostium suorum colluvie, pacem cordis sui nullatenus perdidit, nec serenitatem frontis tristitiæ nubibus obduxit, sed è contra adversariorum etiam oculis eo splendore illustris facie apparuit, ut non homo, sed Angelus crederetur? *Omnes, qui sedebant in concilio, AA. 6. 15. viderunt faciem ejus, tanquam faciem Angeli.*

Splendor iste, qui faciem Martyris tunc illustravit, erat, ut observavit S. Hilarius Arelatensis, quædam reflexio pulchritudinis interioris in anima, & radius lucis, quâ à Patre luminum fuerat illuminatus: *Abundantia cordis transferat in decus corporis, & in faciei pulchritudinem candor, splendorque animi exundabat.* Vel, uti D. Augustino placet, ordinavit Deus, ut in confusionem suorum hostium, mortem, intentantium, appareret ipsorum oculis

E e e

in statu

in statu resuscitatorum corporum glorioso. *Ad confusionem ipsorum facies Stephani assumpsit speciem resurgentis.*

Vel propius accedendo ad intentionem & objectum nostrum, dicamus, quòd in hac etiam mortali vita luminoso illo fuerit redimitus diademate, veluti aureola Doctoratus, quæ speciatim debebatur ei tanquam Doctori veritatis, destructori autem mendacii, conformiter Divinæ apud Danielelem promissioni; *Qui docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti &c. Quasi stella in perpetuis aternitates.*

Daniel, 12, 3.

Utinam plures ex meis Auditoribus desiderarent tam gloriosæ coronæ participes fieri, testando in ejusmodi concertationibus parem fidei zelum, maximè in reprehendendis heterodoxis, quorum, proh dolor! ingens est numerus, qui non horrent privatos suos sensus in discursibus quotidianis in medium producere, eosque opponere Religioni, quæ per œcumenicum sexdecim sæculorum consensum approbata, infinitudine miraculorum roborata, tot Sanctorum Martyrum cruore obsignata, tantorum autoritate Doctorum ratihabita, adeò in sapientia consummata, in suis argumentis tam potens, & ob vitæ integritatem ac morum innocentiam, quam profiteretur, æternùm veneranda fuit. Hæc satis dicta sint de primo prodigio, progrediamur ad secundum, quò amplius disserere liceat de tertio.

II.
Punctum.

Si quis audiisset, vehementes illas invectivas, perurgentes objectiones à Doctore nostro factas; si quis inspexisset ejus faciem sacræ cholæræ flammis æstuantem, credidisset, quòd corde doloribus amaricato sustineret, minus forti animo ferret irrogatas sibi injurias: interea tamen

men mox contrarium fuit contestatus per prodigium fortitudinis & charitatis.

Tunc, quando tormentum in gradu intensissimo, inquit S. Maximinus, ipsum excruciat, tunc, cum anima à dolorum vehementia oppressa, jam esset è corpore migratura, orare pro iis exorsus, qui mortem inferebant. Sub lapideo hoc imbre, ubi omnes alii suorum etiam charissimorum oblivisci facile potuissent amicorum, ille aperit tot ora, quot recepit vulnera, quibus peroret, & obtineat, se lapidantibus veniam. Totus etsi hoc grandineo nimbo erat coopertus, & prope suffocatus, linguam tamen & cor retinebat liberum; istud, ut per amorem id suis impenderet, & offerret hostibus; illam, ut adhiberet ad preces pro suis tortoribus fundendas: *Domine, ne statuas illis hoc peccatum.*

S. Augustinus mirabile suum ingenium hinc loci prodit, ubi Oratorem nostrum sic interpellat: *Ubi est tuum: Dura ceruice? hoc est totum, quod clamabas, hoc est totum, quod seruebas?* quid sibi vult, unde provenit fortissime heros tam prodigiosa repente mutatio, ubi sunt acres, quas paulò ante intonabas, invectivæ, & objurgationes? an istud igitur est, quò tua collimat cholera? Persuadebam mihi, te conjurasse cælum, terram & cuncta elementa, ad vindicanda capita obstinata, ad emollienda corda obdurata, ad plectendos genios Spiritui Sancto rebelles: at è contrario, ac si metueres, ne sanguis tuus clamet vindictam contra eos qui ipsum profuderunt, totum, quod de voce & viribus tibi superest, impendis solùm ad petendam pro iis veniam & misericordiam?

Ah! bene video, quòd omnis ira solùm tuam occupet linguam, sed cor totum ardeat Charitate: *Foris clama-*

E e e 2

mabas,

mabas, intus orabas; lingua seviebat, cor autem amabat.

Tali modo operari, nunquid est subjugare omnem naturæ sensum? Quòd si à vero non aberret illa Ethicorum paræmia, quòd nobilissimus sit effectus fortitudinis; vincere seipsum, quàmque D. Augustinus suo calculo approbat: *Reverà fortiter pugnat, qui contra se pugnat.* Negari non debet, quin S. Stephanus extiterit prodigium fortitudinis charitatis tunc, quando non nisi mansuetudinem & amorem spirabat erga illos, qui in ipsum respirabant meram rabiem ac furorem; tunc, quando flexis ad Deum genibus cum ardenti fervore exorabat suis interfecto-ribus veniam; tunc, quando per has adeò efficaces Charitatis preces obtinuit dignitatem Apostolatús Saulo suo cognato, mutato priùs ex cognato in persecutorem; qualem pro tunc non sine sævitia nota agebat; ac totalem animi immutationem, nec non conversionem adfidem iis, qui lapidibus eum obruebant? *Nisi Stephanus orasset, Ecclesia Paulum non haberet.*

Nónne occasionem haberem, simúlque eadem utendi causam, sc. declamandi in animas illas felle amaricatas, Tigrium visceribus præditas, in imaginarios nomine solùm Christianos, qui postquàm toties prædicari audierunt, quòd non magis sit impossibile subire cœlestem paradisum sine amore Dei, quàm sine dilectione inimicorum: postquàm millies viderunt Christum, quòd tunc temporis, quo manus & pedes ipsius affigebantur Cruci, latus lancea perforatum, os felle potantum, plagas manuum, pedum, laterisque reddiderit vocales, ad petendam ante mortem à Patre æterno veniam & salutem suis Crucifixoribus; & nè nos præsentium festorum myste-
riis

riis subducamus, postquam modò his ferjis adorârunt benignitatem & humanitatem Dei, venientis in persona, salvatoris ad eos, qui non in alia, quàm Judicis qualitate, ipsum expectare debebant; denuntiantis insuper per suos Angelos pacem iis, qui adhuc bella fovent, armâ contra illum corripunt: *Apparuit benignitas & humanitas Salvatoris nostri erudiens nos &c.* His tamen omnibus non obstantibus manent in sua pervicaci malitia immoti jugiter, propositum vindicandi se non deponunt, odia fovent immortalia, jam conceperunt resolutionem transigendi festa sine confessione; uno verbo, fixum in animo habent, potius velle, condemnari, quàm ignoscere.

Verum quidem est, hoc amoris prodigium erga inimicos, mihi suggerere materiam intonandi voce Divina, per Ezechielem, contra irreconciliabiles ejusmodi familias, quæ non solùm ipsæ nutriunt, sed per hæreditatem quasi suis transcribunt odia implacabilia. Audite, ait Deus, domus fastu turgida, mons superbe, plene ignibus & flammis vindictæ; *Extendam manum meam super te, & dabo te desolatam, eoquod fueris inimicus sempiternus.* Extendam manum justitiæ, perdam, exterminabo te funditùs, quia cum hoste reconciliari, & injurias ab illo tibi irrogatas, condonare renuisti.

Toleravi hucusque, ait Deus per Prophetam Amos, tria peccata Edom, sed quartum tolerare impunitum nolo, quod justitiam, non misericordiam exposcit. Videamus, quale sit, quod Deum reperit implacabilem, peccatum. Istud est, innuit Deus, quod directè contrariatur Clementiæ meæ legibus, quæ prohibent, nè permittamus Soli occidenti radiis suis lustrare pectora nostra amaro odii felle infecta, iracundiæ fermento corrupta; quæ ne-

Ecc 3

gant

Amos I, II.

gant accessum ad altare, non antecedenter cum suo fratre reconciliatis; istud inquam peccatum, quod inimicitias fovet finales, quæ non nisi cum vita exspirant, est omni veniâ & miseratione indignum. Audite ex ipso Prophetæ oraculo Dei verba: *Eq̄quod violaverit misericordiam, & tenuerit ultra furorem suum, & indignationem suam servaverit usque in finem.* Hic utique ad ulteriùs expatiandum campus occurrit, occasio, diutiùs materiæ adeò proficux immorandi, se ingerit; sed avocat et si invitum prodigium tertium, quod admirationi nostræ objicit fortitudinem animi, quam Sanctus Stephanus in Martyrii sui agone palam demonstravit.

III.
Punctum.
Psal. 18. 6.

Act. 7. 55.

Curramus, hortatur nos Card. Petrus Damiani, ad *spectaculum, ad quod currit, qui exultat ut gigas ad currendam viam suam.* Vix absolverat D. Stephanus admirabilem suum discursum, quem adjecta hac protestatione obfirmârat, quòd Deus sua dicta miraculo roborâsset, sibi ostendendo *cælos apertos, & filium hominis stantem à dextris virtutis Dei.* Confestim universa populi multitudo fremens, furiosa in Sanctum Diaconum insurgit, ignominiosè eum Synagogâ eicit, urbe dein exclusum, ad vallem Josaphat, quæ intra Jerosolymam & montem Oliveti sita, raptat. Nolebant illi gladium, ignem, qui in instanti Martyrii cursu consummarent, adhibere; rabies lenta supplicia à lapidibus petere suggestit, his nimirum cum sic obruendo, ut ipse videret, se in diuturnitate suæ pœnæ mori, vivum sepeliri.

An non videtis, inquit S. Bernardus, hunc silicem grandinem cum furore è manibus tortorum excussum, cum violentia in innocens Martyris corpus emissum, ipsum verò flexis humi genibus, sublatis in cœlum oculis, mani-

manibusque eundem excipientem : *Volat saxorum imber è fortissimis invidorum manibus ?* Caput venerandum illius variis in partibus cruentatum, copioso manabat sanguine ; purpura pretiosi istius sanguinis, notat Eusebius, se permiscens cum candore liliorum, in Virginea ipsius facie confitorum, venustatis suæ splendorem magis illustrabat : *In ipso juventutis flore decorem ætatis suæ sanguine purpuravit.* Mox scapulæ frequentatis tot ictibus frangi, brachiorum nodi dissolvi, nervi membrorum concidi, tota deniq; sacri corporis moles cadere victima, sub acervo lapidum sepeliri cœperunt, cùm anima semper erecta manens, fortissimè cum Deo conglutinata, jure illum sibi ab Ecclesia postmodum appropriatum versum usurpare potuit : *Adhæsit anima mea post te, quia caro mea lapidata est pro te Deus meus.*

Nolo amplius immorari exprimendis aliis Martyrii ejus circumstantiis ; malo vobis enucleatiùs demonstrare miraculosam Martyris fortitudinem, quam primus omnium moriendo pro Christi nomine manifestat.

Hebræi olim omnes stupebant Aminadabi securitatem, quâ primus post Moysen fundum maris rubri tentate, & calcare ausus, aliis respicientibus interim ad maris litus, oculis admiratione defixis, aquas in aëre ad modum muri crySTALLINI suspensas. Nunquid major causa hîc, quæ admirationem nostram provocet, intercedit, heroica videlicet animositas Proto-Martyris, qui æquè primus post Christum vadum maris rubri, seu Martyrium est ingressus ? Jure exornamus præconiis fidelitatem egregii illius armigeri principis Jonathæ, qui suum Ducem cacumina perrarum, & loca, quæ videbantur inaccessa, penetrare conspicatus, mox eum insequi constituit etiam solus

I. Reg. 14.

contra

contra numerosam hostium phalangem conficturus, eamque in fugam compulsurus, qui comes individuus millena moriendi pericula cum suo domino adire, non detrectavit.

Nonne hoc ipsum cum majori fortitudine animi præstitit gloriosus noster heros? Christus Dominus tempore suæ passionis se in mediam hostium turmam coniecit, sed repente ab iis, qui ipsum eòsque sequebantur, derelictus fuit discipulis. S. Petrus, præ reliquis alioquin magnanimus, animo totus concidit, & contremuit. S. Stephanus primus fuit, qui caput summis periculis vitæ objiceret, præsentis mortis discrimini vitam exponeret, ut Christo Jesu se conjungeret. Quàmvis ille non esset nisi Diaconus, nihilominus, judicio D. Augustini, ipsos etiam Apostolos glorioso mortis suæ triumpho antecelluit: *Stephanus Diaconus Apostolos ipsos triumpho morte præcessit.* Scio quidem, subjungit idem Doctor, quod juxta consecrationis suæ ordinem fuerit discipulus, magistrum tamen egit in cursu Martyrii: *Discipulus gradu, magister cepit esse Martyrio.*

Si deinceps subsecuti Ignatii, qui ultronei immanium bestiarum in semet concitârunt furorem; si mortem aliqui cum ardenti cordis desiderio quæsierunt, quæsitam invenère, inventam cum gaudio sustinuerunt; Si Laurentii super igneam cratem, sicut ad opiparam mensam, judici illuserunt, & tamdiu insultârunt, quòdusque carnes cum ossibus consumerentur in cineres: si Clementes & Agathangeli omnibus suis carnifices exhauferunt viribus, in tormentis ulterius inferendis, ac florentissimas mundi urbes elegerunt in theatra, quæ servirent ad spectandos, &

stupen-

stupendos suos agones ; Si Agnetes, Catharinae, Cæciliae eò demum tyrannos adegerunt, ut se ab imbelli hoc sexu devictos faterentur etiam inviti ; id tamen non didicerunt, nisi postquam frequentârunt S. Stephani Magistri sui scholam, ubi audierunt doctrinam, & imbiberunt artem moriendi pro Christo : *Magister capit esse Martyria.*

Facilius jam longè accidit ridere mortem, eique insultare postquam plures, quam undecim milliones Christianorum ipsam duxerunt in triumphum, pueri, puellæ septennnes devicerunt. Sed mortem aggredi tunc, dum apparebat invincibilis, quando paulò ante Virtus Altissimi nostræ debilitatem carnis induta, videbatur tremere, pallere & fremere in illius occursum, quando Apostoli cernebantur capessere fugam ad ejusdem adventum : opus erat fortitudine miraculosa, animo, quo præditus fuit S. Stephanus, prodigioso.

Facile iterum est, se ad pugnam conferre, jam captam, vel cum prope finem inclinat, insistere viæ per præviam victorum turmam jam stratam, sed singularis eminent animi generositas in capitaneo, qui ante prima signa se collocat, sibi, suisque sequacibus mucrone sui gladii viam aperire, eamque proprii sanguinis effusione consignare debet. Hæc gloria adscribenda est D. Stephano, qui videns cælos apertos, & Jesum stantem in cœlesti apertura, primus se conjicit in medium tormentorum & mortis horrores, semper progrediendo, nobis, ut præeuntem sequamur, inclamans, viam esse apertam. Cælum nostri juris esse, dummodo velimus : *Video cælos apertos. Hic Act. 7. 55.*
triumphantis clamor, ejusque generosa exempla animâ-
Fff runt

runt omnes nostros Martyres. Post diem mortis ipsius, uti recenset S. Dorotheus, alius mox item diaconus, Nicanor nomine, cum duobus millibus fidelium, Stephani premens vestigia, constanter Martyrium subiit. Decet igitur, uti S. Augustinus id etiam exigit, ut omnes isti tot militum milliones, qui proprii sanguinis dispendio bella Christi Jesu decertarunt, imponant coronas capiti, palmas suas victrices inserant manibus gloriosi nostri Proto-Martyris, à cujus heroico exemplo sumplerunt, generosè mortem oppetendi, stimulum: *Quicumque postea sanguinem pro Christi confessione fuderunt, imposuerunt coronam illam capiti suo.*

Num non par est, ut occasionem apprehendamus, ad æmulandas pugnas, & ad victorias similes Sancti Stephani accendamus, ut animos pariter nostros obfirmemus strenuè contra continuas, quas sustinemus, persecutiones? Negari quidem non debet, quòd Dextera Domini, brachium Excelsi contriverit potentiam tyrannorum, & Religio Catholica profundâ quiete pacis modò fruatur; nihilominus hæc fidei Christianæ malacia suos æquè habet Martyres, ac persecutiones occultas sustinet: *Habet & pax nostra Martyres suos*, observat S. Augustinus; ubi Deo offerre possumus vitam mortificatam per vigorosam resistentiam, contra passiones nostras exercitam, ac in eorum venire censum, qui cum D. Paulo gemunt: *Propter te mortificamur tota die, aestimati sumus sicut oves occisionis.* Reverà amputare desideria carnis, suppressere exorbitantes illius motus, vitium radicibus in se extirpare, mortificare suos sensus, nil agere contrarium Divinis legibus, obedire ejus mandatis, reluctante etiam naturâ corruptâ, patien-

patienter perferre contemptus, repullas, injurias mundi, assiduo se opponentis doctrinæ Evangelii; hæc talia sunt, quæ Martyrio æquivalent, quod, unâ duntaxat vice, brevi spatio sustinendo mortem, consummatur.

Ista persecutio, judicio gentium Doctoris, omnibus univèrsim Christianis est necessariò subeunda: *Omnes, qui piè volunt vivere in Christo Jesu, persecutionem patientur.* 2. Tim. 3. 12. *Dixit omnes, & tu volebas latere?* animadvertit D. Augustinus; & illa, & semper fuit generalis ac universalis, *sicut totius est temporis piè vivere*, S. Leo subjungit, *ita totius temporis persecutionem sustinere.* Universaliter grassatur, per omnia loca, quia dæmones undique nobis insidias struunt, ubique mundus sua retia tendit, nullibi non caros nos infestat. Ecclesia non minùs Christiana ex omni parte impugnatur, *secta, cui ubique contradicitur.* Act. 28. 22. Talis persecutio eò periculosior videtur, quò est occultior. Tyrannorum vices suppleant nostri amici & consanguinei: *Inimici hominis domestici ejus.* Mich 7. 6.

O Deus, quantas imbecillitates & probrosas defectiones in præsentì objecto accidisse novimus! Testantur Ecclesiastici annales, quòd mirum videretur in primis Ecclesiæ sæculis, si perdurante cruentâ persecutionum tempestate, septem vel octo Christiani violentiâ tormentorum superati à fide in urbe aliqua defecissent, sed, quod sanguineis expiandum lachrymis, in clancularia hac moderna persecutione plerique, ferè omnes abrenuntiant Evangelio, & paucissimi jam inveniuntur, qui vitiis, & tentationibus mundi resistent. Olim infausti Apostatæ isti rubore cooperti ob lapsum suum infamem se conferebant ad Ecclesiæ valvas, ubi in humum abjecti, innatantes

quodammodo profufis à fe lachrymis, lamentabili voce clamando, ingemifcebant; calcate, calcate pedibus falem infatuatum, qui virtutem fuam amifit, pulfate, percutite tam imbelles & inanes fungos, homines excordes, puffillanimes. Unus unicum duntaxat oftendit oculum, qui alterum ob fidem fibi erui, eft perpeffus; alius unam folummodo prætulit manum, fociâ detruncatâ: hic fe decem annis in tenebricofo ergaftulo ferè computruiffe, alter fe ignis & equulei intensiffimam torquendi vim expertum, priusquam vel unicum granum incenfi succenderet coram idolis, afferbat.

Ad obtinendam, quam ab Ecclefia petebant, veniam, refert S. Cyprianus tract. *de Lapsis*. Discooperiebant corpus fuum undique dilaceratum, recenti adhuc cruore stillans; & lachrymarum loco comprimabant manibus oram fuorum vulnerum, ut inde denudò fanguinem prolicerent: pro una admiffa noxa millenos allegabant fortitudinis & constantiæ actus; *Deprecabantur illi non lachrymarum commiferatione, fed vulnerum, nec fola lamentabili voce, fed laceratione corporis: manabat pro fletibus fanguis, & pro lachrymis cruor femiustulatis visceribus defluebat.* Ita Cypriani ftylus antiquorum nobis exprimit pœnitentiam,

S. Cyprian.
Tract. de Lapsis,

Heu! imbellis animi funt Chriftiani moderni, qui occultæ huic tam facilè dant manus victas perfcutioni, & efficiuntur Apoftatæ per malignos fuos mores; poffuntne fimilem refiftendi conatum excufationi fuæ

ni suæ obtendere? num æqualem pro suis apostasiis
subeunt, & agunt pœnitentiam? quâ tamen æquè in-
digent.

Desumamus hinc occasionem nos humiliandi, &
elevatis in cœlum oculis, cum D. Stephano intueamur
Christum Jesum stantem erectum, qui nos ad pugnam
animat, ad pugnandum subsidium pollicetur. **Con-**
sideremus apertum cœlestem paradisum, ut
in eum nos recipiat, simulque tri-
buat vitam æternam,
Amen.

Fff ;

PRO